

N:o 160.

Af herr J. A. Sjö, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om förslag angående inrättande af ett statslotteri.

Under det en del människor äro lyckliga och nöjda med det lilla samt arbeta och sträfva för att nära sig och de sina, är det deremot andra, som se all jordisk lycka och trefnad vara koncentrerad i rikedom samt för den skull ej gerna gifva sig någon ro eller rast i sitt jägtande efter hvad de söka, utan äflas om att på alla möjliga lofliga sätt vinna det mål, de eftersträfva, nemligen — rikedom. Med vetskap om dessa sistnämnda människors svaghet i att vinna och förvärfva, ja, måhända äfven för att bereda sig inkomster, hafva flera stater, såsom Tyskland och Danmark med många andra länder, anordnat statslotterier, på det att den, som vill, kan och har råd, må i loflig och under statens kontroll stående anstalt komma i tillfälle att bjuda lyckan handen; men inom vårt land, Sverige, har man på senare tider ej velat veta af statspenninglotteri; dock likväl, hvilket jag ej anser är bättre, har det hos oss inrättats jernvägs- och teaterlotterier samt genom tillåtelse äfven konst- och industri-lotterier. Följden har genom ett sådant förfarande blifvit den, att, då det hos oss icke finnes penninglotteri som i andra länder, de, som vilja spela, vända sig dit, der de kunna tillfredsställa denna sin önskan, hvadan på så sätt derigenom årligen till utlandet från Sverige utgå milliontals kronor, hvilka penningar sedermera af våra bankinrättningar få infrias med guld eller statsobligationer. Genom inrättande af ett penninglotteri i eget land vunnas de fördelarna, dels att penningarna stannade inom landet, dels de spelande sjelfva då med sina uppdrag antingen direkt kunde vända sig till lotteriet eller till de antagna kollek-

törerna och sålunda sluppe, såsom någon gång händt, genom att vända sig till utländska ombud, att svenska spelare förlorat både insats och vinst, dels att den vinst, som ett statslotteri inbringar, kunde komma svenska staten till godo och ej utländingen. Den inkomst, som härigenom uppkomme, skulle säkert räknas i milliontals kronor årligen, blefve visserligen ett slags indirekt skatt, men som dock i olikhet med alla andra skatter helt säkert skulle bäras utan minsta knot. Öfver hela landet spelas på utländska lotterier. Derom vittnar den ofantliga mängd lotteribref, ankommande och afgående, som dagligen gå genom postverket; och så länge brefhelgden anses böra respekteras, är absolut omöjligt att hindra, det svenskarne spela på lotteri i utlandet.

Vi få således så länge, som det nu är, finna oss i att stora penningssummor årligen gå ur landet för ett så improduktivt ändamål, som att en eller annan vinst efter hård beskattning möjligen faller på svenskt område. Af de vinster, som utfalla, lærer i Hamburg afdragas 10 %, som tillfalla staden, och i Danmark 16 %, som tillfalla staten.

Emot ett statslotteris inrättande skall måhända någon invända, att det blefve demoraliserande, men derpå svaras, att penninglotterier icke äro mera demoraliserande än de lotterier, vi nu hafva, utan är penninglotteri tvärtom rättvisare och bättre, enär vinnaren der får valuta i reda penningar, då det deremot icke är så förhållandet uti andra lotterier. För öfrigt är jag bestämdt förvissad om att, derest penninglotterier verkade skadligt och demoraliserande, skulle så klokt folk som tyskar och danskar äro för länge sedan upphört dermed; men så är ingalunda förhållandet, utan meddela oss i stället tidningarna, att antagligen till följd af det stora deltagandet från svensk sida uti att spela på lotteri i Danmark har finansministern derstädes i dessa dagar ingått till Folketinget med förslag derom, att klasslotteriet der skall utvidgas och omfatta ända till 125,000 lotter i stället för nu 85,000, hvarje lott å 50 kronor, samt utgå under två serier om året med inalles 12,500,000 kronor.

Bland andra motiv för förslaget anföres att, ehuru blott tvenne år förfutit sedan den sista utvidgningen af lotteriet, ha lotterna i danska klasslotteriet rönt så liflig efterfrågan, att denna på långt när icke kunnat tillfredsställas. Många, som förgäfves sökt erhålla lotter, ha sett sig nödsade att vända sig till de tyska lotterierna för att få sin spellust tillfredsstäld, och mycket penningar gå derigenom ur landet.

Ehuru ej officiellt, påstås dock med säkerhet, att svenskar årligen i utlandet bortspela omkring nio millioner kronor.

Min åsigt är därför, att svenska folket sjelf bör tillvarataga sin egendom och ej, på sätt nu sker, lättsinnigt bortkasta den till utländingen. På grund af hvad jag sålunda anført, får jag vördsammast föreslå,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för nästkommande Riksdag framlägga förslag till sådan ändring uti kongl. förordningen den 6 augusti 1881, angående förbud emot lotteri m. m., att ett statslotteri måtte inom riket inrättas.

Stockholm den 12 februari 1895.

J. August Sjö.
